

FILE DE MONOGRAFIE BISERICESCĂ

Monografia Bisericii „Sfântul Nicolae” Dorohoi

În demersul istoric pe care îl vom realiza, se cuvine mai întâi să ne oprim la frumoasa construcție ștefaniană cu un rol atât de important asupra vieții creștine din această regiune nordică a Moldovei. Dorohoiul a fost un important oraș moldovenesc încă de la începutul secolului al XV-lea, când a apărut ca punct de vamă în privilegiul comercial acordat de Alexandru cel Bun negustorilor lioveni (1408). În a doua jumătate a veacului al XVI-lea a devenit reședința vornicului Țării de Sus, a Moldovei, fiind așezat pe un cunoscut drum comercial. Toate acestea l-au determinat pe Ștefan cel Mare și Sfânt să-l includă în ampla campanie de construcții dintre anii 1490-1495, când a înălțat biserici de oraș la Vaslui, Bacău, Hârlău, Iași, Dorohoi, Huși și Botoșani.

De-a lungul existenței sale, biserica și-a adus o contribuție deosebită la păstrarea credinței strămoșești, a sfintelor virtuți creștinești și la apărarea ființei naționale în fața pericolului extern. Inscripția cu litere chirilice din dreapta ușii, la intrare, consemnează: „Blagocestivul și de Christosul iubitorul, Eu, Ștefan Voievod, cu mila lui Dumnezeu Domn Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod, am zidit acest templu în numele Sfântului părintelui nostru Ierarh Nicolae, făcătorul de minuni și l-am săvârșit în anul 7003, luna octombrie 18, iar de la Domnie al 38-lea curgător”

În exterior, biserica este înconjurată de o prispă de piatră înaltă de circa 1 metru. Sus, aproape de acoperiș, se văd trei rânduri de discuri cu figuri astronomice, zodiacale, de diferite culori. Sub discuri, se văd mici firide boltite în care se păstrau figurile zugrăvite ale sfinților. Întreaga fațadă este ornamentată în chip armonios prin alternarea materialelor de construcție: piatră brută, piatră cioplită și sculptată, cărămidă aparent simplă ori smălțuită și discuri colorate.

Construită în stil moldovenesc, având planul treflat, cu abside rotunde, biserica are două contraforturi la absidele laterale și cinci ferestre mici, înguste, în cadre de piatră. Grosimea pereților ajunge la 1,30 m. Turla, de formă rotundă și cupola în formă de calotă, se sprijină pe două baze stelate. Acoperișul este din tablă de aramă. În interior, este împărțită în două, printr-un zid cu

intrare boltită la mijloc.

Pictura, deși deteriorată pe alocuri, mai păstrează unele fresce de o excepțională valoare artistică. A fost atribuită, fie epocii lui Ștefan cel Mare și Sfânt, fie celei lui Petru Rareș. Descoperirea în altar a urmelor unui strat inferior decorat cu o imitație de parament de cărămizi colorate a dus la concluzia că s-a scurs o perioadă între construcție și pictare. Datorită analizei temeinice ce s-a făcut la tabloul votiv, pictat într-o compoziție extinsă de pe peretele nordic unde apare Iisus Hristos alături de Sfântul Nicolae și familia ctitorului în costume somptuoase de ceremonie, s-a constatat că aceste fresce aparțin domniei lui Ștefan cel Tânăr, ele datând din intervalul 1522-1525.

Din pictura naosului, parțial deteriorată, reține atenția în primul rând tabloul votiv în care figurează Ștefan, Doamna Maria, Bogdan, Ștefan cel Tânăr și fratele său, Petru. Figurile acestor personaje sunt repictate în secolul trecut.

Deosebit de valoroase din punct de vedere artistic sunt: friza cu Patimile lui Iisus și Rugăciunea de pe Muntele Măslinilor; Sărutul lui Iuda și Lepădarea lui Petru de pe peretele sudic; Iisus la Ana și Caiafa și în fața lui Pilat, remarcabile prin calitățile portretelor; Iuda spânzurat de un copac și Cortegiul spre Golgota, exprimă momente

pline de dramatism; Răstignirea este pictura ce se remarcă din întreg ciclul.

Catapeteasma s-a făcut prin silința și cheltuiala preoților și negustorilor din târg, în anul 1795. Clopotnița actuală, din cărămidă, a fost construită în 1871, cu sprijinul primarului Ioan Tăutu, piatra și cărămida fiind scoase din ruinele fostelor curți domnești ale lui Ștefan cel Mare. Terenul din jurul bisericii a servit și ca cimitir până în 1890.

Cu prilejul aniversării a 400 de ani de la sfințire (1495) și comemorării a 400 de ani de la trecerea la cele veșnice a voievodului Ștefan cel Mare (1904), biserica a fost renovată total (acoperirea cu tablă, repararea zidăriei, spălarea picturii etc.). Pentru obținerea fondurilor necesare au intervenit V.A Urechia, D. Strudza, N. Ionescu, Iosif Naniescu - Mitropolitul Moldovei, precum și reprezentanții autorităților locale.

În aprilie 1940, biserica a fost lovită de un trăsnet violent care a produs două spărturi mari în zidul turlei. În prezent, se fac săpături arheologice în vederea executării unor lucrări de restaurare a acestui monument istoric. **(va urma)**

A consemnat,
P.C. Pr. Protopop Stelian CIURCIUN

ORTODOXIE ȘI ORTOPRAXIE ÎN ACTUALITATE

Ședința lunară a preoților, desfășurată la sediul Protopopiatului în data de 12 ianuarie 2009, a avut ca temă „Preotul în lumea contemporană”, referent fiind părintele Gicu Ceahlău. Subiectul a fost abordat într-o manieră pragmatică, făcându-se o paralelă între viața duhovnicească a preoților și credincioșilor din vechime și a acelora din timpurile noastre. Tema a trezit un amplu interes, discuțiile continuând cu dezbateri asupra noilor provocări misionare

ale lumii moderne în care trăim. De asemenea, s-a dat citire noilor hotărâri și informații și s-a anunțat că pe data de 16 februarie va avea loc viitoarea ședință de la Protopopiat, cu tema „Ispite, încercări, păcate actuale”, referent fiind părintele Precob Daniel.

Aducem la cunoștință că Maslul misionar din Cercul pastoral nr. 1. va avea loc la Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Dorohoi, pe data de 11

februarie, unde se va susține tema „Formarea duhovnicească a tânărului ortodox”, referent fiind pr. Muha Constantin, directorul Seminarului Teologic din Dorohoi.

Avem fericita bucurie de a anunța prezența în Protopopiatul nostru, a Î.P.S. Părinte Teofan Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, cu prilejul ofierii slujbei arhieresti la Seminarului Teologic „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi, pe data de 25 ianuarie 2009.

Pr. Mihai-Claudiu FOCA